

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 604/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **JUST Credit j.s.a**, Konventná 5, Bratislava, IČO 52 055 809, zastúpenej advokátom JUDr. Ľubošom Noskovičom, Konventná 5, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-5Csp/14/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-5Csp/14/2021.

2. Z obsahu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala na v tom čase vecne a mieste príslušnom Okresnom súde Bratislava I žalobu o zaplatenie sumy 135 919,93 eur s príslušenstvom proti žalovanej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaná“), a to z titulu neuhradeného úveru, ktorý bol poskytnutý žalovanej právny predchodcom sťažovateľky, a to Československou obchodnou bankou, a.s., Žižkova 11, Bratislava, IČO 36 854 140 (ďalej len „pôvodný veriteľ“). Sťažovateľka na základe zmluvy o postúpení pohľadávky č. 22151000640 z 30. augusta 2021 ako postupník prevzala všetky práva a povinnosti veriteľa z uzatvorenej zmluvy o poskytnutí úveru na bývanie č. 536022 z 21. decembra 2017 od pôvodného veriteľa ako postupcu.

3. Sťažovateľka postupu pôvodne okresného súdu v napadnutom konaní vytkla absolútnu nečinnosť od času podania žaloby 30. novembra 2021, ktorá do času podania ústavnej sťažnosti pretrváva, a to po dobu 3 rokov. Sťažovateľka výslovne zdôraznila, že v napadnutom konaní nebol okresným súdom a následne ani mestským súdom dosiaľ vykonaný ani len prvý úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej.

4. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby nálezom vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, mestskému súdu prikázal v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, priznal jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur a náhradu trov konania.

5. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 604/2024-10 z 26. novembra 2024 ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd k sťažnosti uviedol, že sťažovateľka podala 30. novembra 2021 žalobu o zaplatenie 135 919,93 eur s príslušenstvom z titulu nesplatenia poskytnutého úveru na bývanie. Sťažovateľka podala predmetnú žalobu v časovom úseku po podaní jej návrhu na začatie dobrovoľnej dražby a po zverejnení jej oznámenia v Obchodnom vestníku 2. novembra 2021 pod číslom [REDAKOVANÉ]. Okresný súd z údajov z katastra nehnuteľností zistil, že predmet dobrovoľnej dražby, ktorým bol byt žalovanej, bol vydražený za sumu 178 000 eur, pričom táto suma v plnom rozsahu pokrýva hodnotu pohľadávky sťažovateľky a k podaniu žaloby sťažovateľkou došlo tri dni po ukončení samotnej dobrovoľnej dražby. Vzhľadom na tieto zistenia okresný súd dospel k záveru o nedôvodnosti sťažovateľkou podanej žaloby a 6. decembra 2024 ju vyzval na jej späťvzatie. V závere okresný súd zvýraznil, že *„pre prípad, že by žalobca svoju žalobu nezobral späť, zákonný sudca zároveň nariadil termín pojednávania na 03.03.2025 o 11:00 hod. za účelom jej meritórneho prejednania.“*

II.2. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľka vo svojom vyjadrení v prvom rade ocenila aktuálny promptný postup vo veci konajúceho zákonného sudcu okresného súdu a *„rýchle nariadenie pojednávania v predmetnej právnej veci“*, ktorý smeruje k právoplatnému ukončeniu konania, čo je predpokladom reálneho využitia alokovaných peňažných prostriedkov z dobrovoľnej dražby.

8. Čo sa týka posúdenia otázky dôvodnosti podanej žaloby, sťažovateľka poukázala na svoje vyjadrenie, ktoré poskytla okresnému súdu a z ktorého obsahu vyplýva, že žaloba bola podaná dôvodne, keďže (i) súbežne s podaním žaloby prebiehal na účely vymoženia pohľadávky/časti

pohľadávky a jej zabezpečenia záložným právom aj výkon záložného práva prostredníctvom dražobníka (dobrovoľnej dražby), (ii) podanie žaloby bolo nevyhnutné aj v dôsledku „zachovania nepremlčania pohľadávky“, pretože z celkového správania žalovanej mala sťažovateľka obavu, že „aj po uskutočnení dobrovoľnej dražby a prijatí výťažku od vydražiteľa mohlo, resp. došlo k podaniu žaloby o neplatnosť predmetnej dobrovoľnej dražby alebo vydaniu bezdôvodného obohatenia z výťažku, čo by mohlo mať prípadne za následok zároveň aj privodenie premlčateľnosti záložného práva“, a (iii) podanie žaloby je zároveň aj nástrojom prevencie pred možnými krokmi zo strany žalovanej o vydanie bezdôvodného obohatenia, ako to bolo počas uplynulého obdobia po podaní žaloby priamo proti dražobníkovi, keď si žalovaná nárokuje od dražobníka vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnené náklady uskutočnenej dobrovoľnej dražby.

9. V závere sťažovateľka zvýraznila, že po vykonaní preverenia ďalších relevantných skutočností súvisiacich s predmetom konania zväži ďalší adekvátny postup, ktorým môže byť aj späťvzatie alebo čiastočné späťvzatie žaloby.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

12. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

13. Z obsahu súdneho spisu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že napadnuté konanie začalo na v tom čase vecne a mieste príslušnom okresnom súde, ktorému sťažovateľka doručila 30. novembra 2021 žalobu o zaplatenie sumy 135 919,93 eur s príslušenstvom proti žalovanej, a to z titulu neuhradeného úveru, ktorý bol poskytnutý žalovanej právnym predchodcom sťažovateľky – pôvodným veriteľom. Sťažovateľka na základe zmluvy o postúpení pohľadávky č. 22151000640 z 30. augusta 2021 ako postupník prevzala všetky práva a povinnosti pôvodného veriteľa z uzatvorenej zmluvy o poskytnutí úveru na bývanie č. 536022 z 21. decembra 2017. Okresný súd po doručení žaloby vykonával úkony podľa § 167 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uznesením č. k. 5Csp/14/2021-55 z 22. augusta 2022 podľa § 167 ods. 2 CSP vyzval žalovanú na písomné vyjadrenie k podanej žalobe, uvedenie rozhodujúcich skutočností na svoju obranu vrátane označenia dôkazov a pripojenia listín na preukázanie tvrdených skutočností. Okresnému súdu sa nepodarilo doručiť jeho uznesenie č. k. 5Csp/14/2021-55 z 22. augusta 2022 žalovanej do vlastných rúk, pričom k súčinnosti na doručenie vyzval aj mestskú časť Bratislava-Staré Mesto (z dôvodu prihlásenia žalovanej na trvalý pobyt v mestskej časti Bratislava-Staré Mesto) a na jej úradnej tabuli a webovom sídle bol zverejnený oznam o možnosti prevzatia poštovej zásielky v čase od 3. októbra 2022 do 24. októbra 2022. Okresný súd sa následne v priebehu roka 2023 pokúšal o opätovné doručovanie svojho uznesenia č. k. 5Csp/14/2021-55 z 22. augusta 2022 zisťovaním aktuálnej adresy pobytu žalovanej (██████████), pričom k doručeniu predmetného uznesenia (vrátane jeho príloh) žalovanej došlo elektronicky 11. júla 2023 do jej elektronickej schránky (podľa informácie portálu slovensko.sk). Okresný súd pokynom zákonného sudcu (po zmene zákonného sudcu) zo 16. mája 2024 uložil kancelárii lehotu štyroch mesiacov na sledovanie, či nedošlo k doručeniu vyjadrenia žalovanej (č. 1. 74). Napokon okresný súd 4. decembra 2024 vykonal príslušné zisťovanie týkajúce sa výsledku dobrovoľnej dražby z 2. decembra 2021, kde v nadväznosti na svoje zistenia sťažovateľku ako žalobkyňu výzvou zo 6. decembra 2024 vyzval na späťvzatie podanej žaloby z dôvodu jej nedôvodnosti podľa § 144 CSP a zároveň ju predvolal na pojednávanie na 3. marec 2025.

14. Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené (charakter prejednávanej veci, konkrétne okolnosti prípadu, zložitosť veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu), pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na pojednanie záležitosti v primeranej lehote je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na pojednanie veci bez zbytočných prietahov. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, v ktorej dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.

15. Ústavný súd, vychádzajúc zo svojej judikatúry (bod 12) a svojich zistení (bod 13), konštatuje, že pre posúdenie veci je relevantná celková dĺžka napadnutého konania mestského súdu, ktorá

predstavuje ku dňu podania ústavnej sťažnosti dobu 3 rokov, počas ktorej nebol okresný súd pasívny, ale dôsledne vykonával úkony podľa § 167 CSP, keď sa mu uznesenie č. k. 5Csp/14/2021-55 z 22. augusta 2022 podarilo doručiť žalovanej až 11. júla 2023 do jej elektronickej schránky (podľa informácie portálu slovensko.sk). Dobu napadnutého konania okresného súdu od 22. augusta 2022 do 11. júla 2023 nemožno pričítať na vrub vo veci inak konajúcemu okresnému súdu, ktorý vyvinul náležitú procesnú snahu o riadne doručenie svojho uznesenia ako prvého obligatórneho úkonu podľa § 167 CSP po podaní žaloby, ktorej dôvodnosť bola sporná už v čase jej podania (body 6 a 13), čo vyústilo do ostatnej procesnej aktivity mestského súdu, a to výzvy na postup podľa § 144 CSP. Naostatok k aktuálnemu postupu mestského súdu nemá sťažovateľka žiadne výhrady, naopak, oceňuje „*rýchle nariadenie pojednávania v predmetnej právnej veci*“. Teda celková dĺžka napadnutého konania dosiaľ (do času podania ústavnej sťažnosti) zodpovedá jeho podstate a okolnostiam veci (bod 13) a nie je ešte ústavne neudržateľná, a teda v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu, povahy a okolností netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec alebo ešte uvažovať o zbytočných prietáhoch (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 96/2021, IV. ÚS 251/2021, IV. ÚS 139/2023, IV. ÚS 144/2023, IV. ÚS 179/2023, IV. ÚS 547/2024, IV. ÚS 549/2024), pričom prietah v určitej fáze konania môže byť prípustný, ak celková dĺžka konania nie je neprimeraná (Pretto a ďalší proti Taliansku z 8. 12. 1983).

16. Vzhľadom na tento záver ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovел.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu